

עין משפט ונר מצוה

י א ב מיי פ"א מהל' תרומות הל' כ טוש"ע י"ד ס'י שלח ספיף יא: יא ג מיי פ"ד שס הל' ח טוש"ע י"ד ס'י שלח

ספיף לה: יב ד מיי פ"ו מהלכות בטורים הל' ו טוש"ע י"ד ס'י של ספיף ב: יג ה מיי פ"ד מהלכות בטורים הל' א טוש"ע י"ד ס'י שס ספיף ב: יד ו מיי שס טוש"ע שס ספיף ג:

תורה אור השלם

1. ראשית דגגך תירשך ויצחקך וראשית גז צאנך תתן לו:

דברים יח ד
ראשית ערסכתם חלה תרימו תרומה בתרומת גרן פן תרימו אתה: במדבר טו כ
ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצר וּלְקַטְּ קצירך לא תלקט: ויקרא יט ט
כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הובר תשידש לך אֱלֹהֶיךָ לא תעבד בכבר שורך ולא תגז פבור צאנך: דברים טו יט
והקבאתם שמה עלתיכם ובהיכם ותרומה מעשרותיכם ואת תרומת ידכם וגורדיכם ותדבתיכם ובכרת בקרכם וצאנכם: דברים יב ו
ובתבתכם על מנחת ביתך ובשערך:

דברים ו ט
למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת לקדם בימי השמים על הארץ: דברים יא כא

שיטה מקובצת

א וצאנך למה לי. ג"ב ע"י

תוס' בכורות דף ב' ע"א:

ט ואני שמעתי שאין לו תקנה לפי שאין ברירה שאם בא להפריש נמצא: ט ופן הישן על הישן שבו וכי הכי ריש חדש וישן בחולין:

קלה:

ורבנן לא ככתוב לא וי"ו ולא ראשית. וא"ת לרבנן נמי תקשי לא לכתוב כאן ולא ראשית ואנא ילפינא מדגנך דשותפות עובד כוכבים פטור מראשית הגז דמדאמרי רבנן לעיל ראשית הפסיק הענין משמע הא לאו ראשית הוה ילפינן מרישיה דקרא וי"ל דרבנן לדבריו דר' אלעאי קא אמרי לדברך דבעי למילף מרישיה דקרא הא ראשית הפסיק הענין: **ואב"א** שותפות עובד כוכבים בתרומה רבנן חיובי מחייבי. מתוך פ"ה אחרון משמע דמדגנך ליכא למעוטי שותפות עובד כוכבים דסברא הוא לחלק צין של עובד כוכבים לגמרי צין של שותפות אצל גזו אין סברא לחלק שכלל זהמה וזהמה יש לעובד כוכבים חלק זה ולא קרינא בחדא מינייהו כאנך ומימה דא"כ מה אינטריך לרבנן קרא דלאנך הא מדגנך דרשינן ולא של עובד כוכבים וילפינן גזו דשל עובד כוכבים פטור וכיון דשל עובד כוכבים פטור של שותפות נמי פטור כדפרישית שאין סברא לחלק (ו) ז"ל דלאו סברא הוא כלל דאפילו ידעינן דשל עובד כוכבים פטור מ"מ לא ידעינן דשל שותפות פטור בשותפות עובד כוכבים והשתא מדגנך ילפינן גזו דשל עובד כוכבים פטור ואינטריך כאנך לשל שותפות אף לפי קמא בקונטרס דדגנך אחא ולא דיגון עובד כוכבים ז"ל האי סברא דאי לא תימא הכי לרבנן מנא להו דשותפות עובד כוכבים פטור בראשית הגז אימא כאנך למעוטי של עובד כוכבים אצל שותפות עובד כוכבים חייב: **אמר רבא** ומודה רבי אצטאי בתרומה. נראה דסבר כלישנא בתרא דאין סברא למעט של עובד כוכבים טפי משל ישראל דללישנא קמא דלית לן למעוטי מחד קרא אלא שותפות עובד כוכבים ולא שותפות ישראל לא הוה נריך בכל הנהו דמייתי קרא לרבות שותפות ישראל:

ידרך אין דשותפות לא כתב רחמנא בפרסם וצאנכם אלא בקרך וצאנך למה לי ילמעוטי שותפות עובד כוכבים מוזהא אף על גב דכתיב ביתך דידך אין שותפות לא מיכם וימי בניכם ואלא ימיכם וימי בניכם אלא וי"ו ולא ראשית. וא"ת לרבנן נמי תקשי לא לכתוב כאן ולא ראשית ואנא ילפינא מדגנך דשותפות עובד כוכבים פטור מראשית הגז דמדאמרי רבנן לעיל ראשית הפסיק הענין משמע הא לאו ראשית הוה ילפינן מרישיה דקרא וי"ל דרבנן לדבריו דר' אלעאי קא אמרי לדברך דבעי למילף מרישיה דקרא הא ראשית הפסיק הענין: **ואב"א** שותפות עובד כוכבים בתרומה רבנן חיובי מחייבי. מתוך פ"ה אחרון משמע דמדגנך ליכא למעוטי שותפות עובד כוכבים דסברא הוא לחלק צין של עובד כוכבים לגמרי צין של שותפות אצל גזו אין סברא לחלק שכלל זהמה וזהמה יש לעובד כוכבים חלק זה ולא קרינא בחדא מינייהו כאנך ומימה דא"כ מה אינטריך לרבנן קרא דלאנך הא מדגנך דרשינן ולא של עובד כוכבים וילפינן גזו דשל עובד כוכבים פטור וכיון דשל עובד כוכבים פטור של שותפות נמי פטור כדפרישית שאין סברא לחלק (ו) ז"ל דלאו סברא הוא כלל דאפילו ידעינן דשל עובד כוכבים פטור מ"מ לא ידעינן דשל שותפות פטור בשותפות עובד כוכבים והשתא מדגנך ילפינן גזו דשל עובד כוכבים פטור ואינטריך כאנך לשל שותפות אף לפי קמא בקונטרס דדגנך אחא ולא דיגון עובד כוכבים ז"ל האי סברא דאי לא תימא הכי לרבנן מנא להו דשותפות עובד כוכבים פטור בראשית הגז אימא כאנך למעוטי של עובד כוכבים אצל שותפות עובד כוכבים חייב: **אמר רבא** ומודה רבי אצטאי בתרומה. נראה דסבר כלישנא בתרא דאין סברא למעט של עובד כוכבים טפי משל ישראל דללישנא קמא דלית לן למעוטי מחד קרא אלא שותפות עובד כוכבים ולא שותפות ישראל לא הוה נריך בכל הנהו דמייתי קרא לרבות שותפות ישראל:

ידרך אין דשותפות לא כתב רחמנא ובכורות בקרכם וצאנכם אלא בקרך וצאנך למה לי ילמעוטי שותפות עובד כוכבים מוזהא אף על גב דכתיב ביתך דידך אין שותפות לא כתב רחמנא למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואלא

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין

ורבנן לא לנפוז רחמנא לא וי"ו ולא ראשית. רבנן אמרי לך אי ס"ד איתקוש למידי לא נכתוב לא ראשית לאפסוקינהו ולא וי"ו למהדר ערבינהו אלא ודאי אפסקינהו ולא תקשינהו להכי כי היכי דאיתתר לך כאנך לשותפות ישראל (ב) אצל דגנך ודברים יח למעוטי שותפות עובד כוכבים

מתרומה ולאנך [שס] לשותפות העובד כוכבים גזו אצל לשותפות ישראל לא אייתר קרא: תרומה קדושת הגוף שאסורה לזרים וראשית הגז קדושת דמים ממונא בעלמא וקדושה לאו דוקא: (ט) פסיק (ט) אורחיה לאפסקינהו והדר עריב להו למילף פטורא דשותפות דעובד כוכבים מהיקשא דתרומה והדר אייתר כאנך למיפטר שותפות דישיראל: ואיצטעים אימא **שופוט עובד כוכבים בתרומה רבנן חיובי מחייבי**. חלקו של ישראל ולא מצי למפטר שותפות דעובד כוכבים בראשית הגז כהיקשא דתרומה הילכך כאנך למעוטי שותפות עובד כוכבים אחא ודגנך למעוטי דיגון עובד כוכבים כגון עובד כוכבים שלקח שדה של ישראל ומירחה הלוקח אותה תבואה מן העובד כוכבים פטור מלעשר ואף על פי שגדלה בשדה של ישראל כדאמרין במנחות צברק רבי ישמעאל (דף קד טו.) מירות העובד כוכבים פוטר אי נמי דגנך ולא דגן עובד כוכבים ולאשמועינן דיש קנין לעובד כוכבים כאנך ישראל להפקיע מיד מעשר וחלקו של עובד כוכבים פטור שאם חזר ומכרו לישראל אינו חייב לעשר אצל חלקו של ישראל חייב ואע"ג דמלאךך משמע להו ולא שותפות עובד כוכבים לא משמע להו מדגנך למעוטי של שותפות עובד כוכבים דדגן כמאן דפליג דמי שהרי חולקין אותה במדה וקרינא ביה דגנך בחלקו של ישראל אצל כאן כל בממה ובהמה יש לעובד כוכבים חלק זה ולא קרינא בחדא מינייהו כאנך: **שלקחו שדה**. שקנו שדה בשותפות: **טבל וחולין מעורבין זה בזה**. ואפילו לאחר שחלקו לא אמרינן יש ברירה וחלקו של עובד כוכבים הלך לו וזה חלק המגיע לישראל וטבל גמור הוא אלא אין ברירה וגם זה שנשאר חליו טבל וחליו חולין דיש קנין לעובד

כוכבים כזאי להפקיע חלקו מיד מעשר. ואני שמעתי שאין לו תקנה לפיכ שזאם צא להפריש נמצא מפריש מן הפטור על החיזו. ולי נראה שיש לו תקנה בשני דבדין אם יש לו טבל ממקום אחר מפריש על זה לפי חליו אייב אלא חליו ואם אין לו טבל אחר מפריש מיניה וביה לפי כולו כגון אם יש לו עשרים מפריש שנים מהן שאם אין מפריש אלא אחד לא נפטר לפי שזה שהפריש יש חליו שם מעשר חל עליו לפי שהוא פטור ועומד אצל כשמפריש שנים הרי השם חל על האחד ופוטרי את העשרה המחוייבין והא ליכא למימר דילמא שניהם המופרשין בחלקו של עובד כוכבים גדלו ואין שם מעשר חל עליהם דתניא בגמרא דראש השנה (דף יב:) גבי חדש וישן המעורבין דקי"ל [תרומות פ"א מ"ה] אין תורמין מזה על זה וקטני צובר את גרנו לתוכו ונמצא תורם מן החדש שבו על החדש שבו ומן הישן ששבו על הישן שבו ובי היכי דפריש חדש וישן בחולין איכא נמי חדש וישן כמעשר הכא נמי נמצא תורם מן החיזו שבו על החיזו שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו ואפילו למאן דפליג עליה דההוא הכא מודי דהתם הוא דאיכא למימר אין צילה לא נכללו יפה ושמא אין חדש כמעשר לפי חשבון הנותר בחולין ואין ישן כמעשר לפי חשבון הנותר בחולין אצל הכא יש צילה דהא בכל חטא וחטא יש לעובד כוכבים ולישראל חלק כיון דאין ברירה וכי אפריש מיניה וביה יש כמעשר מן החיזו כפי החיזו ומן הפטור כפי הפטור. ובתוספתא דדמאי (פרק ה ה"ד) מנאחי דטבל וחולין שנתעברו אם יש לו פרנסה ממקום אחר מוציא לפי חשבון כלומר מפריש ממקום אחר לפי חשבון טבל זה המעורב ואם לאו נוטל מן החולין כפי תרומת מעשר שצטבל ואיני יודע מהו. ורבי ורשב"ג הכי פליגי רבי סבר אם יש לו טבל אחר מפריש על זה לפי חליו ואם הפריש לפי כולו דנמצא מרבה כמעשרות ומעשרותיו מקולקלים וזה מתוקן ועוד ג"מ שאין מפרישים מזה על טבל אחר ור"ש [ב"ג] סבר יש ברירה וכיון שחלקו הרי חלקו של ישראל כולו חייב ואפילו הוא צא להפריש עליו ממקום אחר מפריש לפי כולו והשם חל על מעשרותיו ומתוקנים הם ואם רצה להפריש מזה על מקום אחר מותר: ואי בעית אימא. לא תדחק למימר הדר ערביה דתרוייהו צין שותפות עובד כוכבים צין שותפות ישראל לרבי אלעאי מנאךך נפקי דבעינן מיוחד לך ולא שותפות לא שגא דעובד כוכבים ולא שגא דישיראל: **ישראל צר חיובא הוא**. וכל ישראל נקראין בלשון יחיד וי לא מיוחד בעינן ובלבד שאובל לקרוא זה כאן של ישראל: **אמר רבא**. אע"פ דפטור ר' אלעאי בשותפות דראשית הגז מודה הוא בכל הני דאמר לקמיה כל חד וחד כדמפרש טעמא: **סרומוסיכס**. משמע לשנים: **אדרבה** לילף **מסרומה** לחיובא דהא בתרומה נמי כתב ראשית ודברים יח ושותפות חייבת זה וקולא וחומרא לחומרא מקשינן (יבמות ח:) : **למה** לי. קרא עריסותיכם לחיובא בשותפות: **כדי עריסותיכם**. כמדבר ניתנה להם תורה ושם נאמר להם כדי עריסותיכם של עכשיו חייב בחלה וכמה עיסת מדבר עומר לגלגלת והעומר עשירית האיפה והחשבון עולה לחמשה לוגין כפוריים שהן שבעה רבעים ועוד מדבריות שהן מ"ג ציאים וחומש ציאה כדאמרין בעירובין צפ' כילד משתתפין (דף פג:). איפה שלש סאין סאה ששת קבין הרי איפה מ"ח קבין קצ ד' לוגין הרי איפה ע"צ לוגין עשירית דידה כמה הוה שבעה לוגין לשבעים לוג וישני לוגין שהן מ"צ ציאים עשירית שלהן ציאה וחומש הרי שבעת לוגין וציאה וחומש ציאה והלוג ששה ציאים הרי מ"ג ציאים וחומש: **ארצכם**. של שנים הוא אומר: **בקרך וצאנך**. כל הבכור וגו' הרי כתב ובכורות צברכם ולאנכם אפילו לשנים:

כוכבים כזאי להפקיע חלקו מיד מעשר. ואני שמעתי שאין לו תקנה לפיכ שזאם צא להפריש נמצא מפריש מן הפטור על החיזו. ולי נראה שיש לו תקנה בשני דבדין אם יש לו טבל ממקום אחר מפריש על זה לפי חליו אייב אלא חליו ואם אין לו טבל אחר מפריש מיניה וביה לפי כולו כגון אם יש לו עשרים מפריש שנים מהן שאם אין מפריש אלא אחד לא נפטר לפי שזה שהפריש יש חליו שם מעשר חל עליו לפי שהוא פטור ועומד אצל כשמפריש שנים הרי השם חל על האחד ופוטרי את העשרה המחוייבין והא ליכא למימר דילמא שניהם המופרשין בחלקו של עובד כוכבים גדלו ואין שם מעשר חל עליהם דתניא בגמרא דראש השנה (דף יב:) גבי חדש וישן המעורבין דקי"ל [תרומות פ"א מ"ה] אין תורמין מזה על זה וקטני צובר את גרנו לתוכו ונמצא תורם מן החדש שבו על החדש שבו ומן הישן ששבו על הישן שבו ובי היכי דפריש חדש וישן בחולין איכא נמי חדש וישן כמעשר הכא נמי נמצא תורם מן החיזו שבו על החיזו שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו ואפילו למאן דפליג עליה דההוא הכא מודי דהתם הוא דאיכא למימר אין צילה לא נכללו יפה ושמא אין חדש כמעשר לפי חשבון הנותר בחולין ואין ישן כמעשר לפי חשבון הנותר בחולין אצל הכא יש צילה דהא בכל חטא וחטא יש לעובד כוכבים ולישראל חלק כיון דאין ברירה וכי אפריש מיניה וביה יש כמעשר מן החיזו כפי החיזו ומן הפטור כפי הפטור. ובתוספתא דדמאי (פרק ה ה"ד) מנאחי דטבל וחולין שנתעברו אם יש לו פרנסה ממקום אחר מוציא לפי חשבון כלומר מפריש ממקום אחר לפי חשבון טבל זה המעורב ואם לאו נוטל מן החולין כפי תרומת מעשר שצטבל ואיני יודע מהו. ורבי ורשב"ג הכי פליגי רבי סבר אם יש לו טבל אחר מפריש על זה לפי חליו ואם הפריש לפי כולו דנמצא מרבה כמעשרות ומעשרותיו מקולקלים וזה מתוקן ועוד ג"מ שאין מפרישים מזה על טבל אחר ור"ש [ב"ג] סבר יש ברירה וכיון שחלקו הרי חלקו של ישראל כולו חייב ואפילו הוא צא להפריש עליו ממקום אחר מפריש לפי כולו והשם חל על מעשרותיו ומתוקנים הם ואם רצה להפריש מזה על מקום אחר מותר: ואי בעית אימא. לא תדחק למימר הדר ערביה דתרוייהו צין שותפות עובד כוכבים צין שותפות ישראל לרבי אלעאי מנאךך נפקי דבעינן מיוחד לך ולא שותפות לא שגא דעובד כוכבים ולא שגא דישיראל: **ישראל צר חיובא הוא**. וכל ישראל נקראין בלשון יחיד וי לא מיוחד בעינן ובלבד שאובל לקרוא זה כאן של ישראל: **אמר רבא**. אע"פ דפטור ר' אלעאי בשותפות דראשית הגז מודה הוא בכל הני דאמר לקמיה כל חד וחד כדמפרש טעמא: **סרומוסיכס**. משמע לשנים: **אדרבה** לילף **מסרומה** לחיובא דהא בתרומה נמי כתב ראשית ודברים יח ושותפות חייבת זה וקולא וחומרא לחומרא מקשינן (יבמות ח:) : **למה** לי. קרא עריסותיכם לחיובא בשותפות: **כדי עריסותיכם**. כמדבר ניתנה להם תורה ושם נאמר להם כדי עריסותיכם של עכשיו חייב בחלה וכמה עיסת מדבר עומר לגלגלת והעומר עשירית האיפה והחשבון עולה לחמשה לוגין כפוריים שהן שבעה רבעים ועוד מדבריות שהן מ"ג ציאים וחומש ציאה כדאמרין בעירובין צפ' כילד משתתפין (דף פג:). איפה שלש סאין סאה ששת קבין הרי איפה מ"ח קבין קצ ד' לוגין הרי איפה ע"צ לוגין עשירית דידה כמה הוה שבעה לוגין לשבעים לוג ולשני לוגין שהן מ"צ ציאים עשירית שלהן ציאה וחומש הרי שבעת לוגין וציאה וחומש ציאה והלוג ששה ציאים הרי מ"ג ציאים וחומש: **ארצכם**. של שנים הוא אומר: **בקרך וצאנך**. כל הבכור וגו' הרי כתב ובכורות צברכם ולאנכם אפילו לשנים:

דרך

מסורת הש"ס

א (עירובין מ) גיטין מז. [תוספתא תרומות פ"ב ה"א, ב] א [עירובין לו: וט"ז, ג] א דישיראל, ד [מנחות טו.]. ט [יומא יא: ע"ש מנחות דל.]. ו [ע"ש מנחות כג:].

גליון הש"ס

גכ. ואלא ביתך לבאי ארא. פי' מנחות דף מד ע"א תוס' ד"ה טלית ובשכ"א בחידושי שנת דף קלא ע"צ ד"ה הויאל:

הנהגות הב"ח

א (א) רש"י ד"ה ורבנן ובי' לשותפות ישראל אלא דגנך: (ב) ד"ה פסיק להו אורחיה: (ג) ד"ה טבל וחולין ובי' ומן הישן שבו על הישן שבו דבי הויאב דאיכא חדש וישן בחולין הכי נמי איכא חדש וישן כמעשר כל"ל: ד (ד) ד"ה ואיצטעית אימא ובי' שאין סברא לחלק אלא כל"ל:

מוסף רש"י

טבל וחולין מעורבים. אין לך לך מטה וחטה שאין חזיה טבל וחזיה חולין, שחלק העכו"ם פטור, ואף לאחר שחלקו התבואה הלווקח מן העכו"ם צריך לעשר, וישראל צריך לעשר את שלו מיניה וביה ולא ממנו על טבל גמור ולא מטבל גמור עליו, מפני שפריש מן הפטור על החיזו ומן החיזו על מעשר הפטור, אצל כי מעשר מיניה וביה מעשר שלם נמצא מעשר מן החיזו שבו על החיזו שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו (גיטין ח:). של ישראל חייב. לאחר שחלקו היו של ישראל טבל גמור ומעשר ממנו על אחר ומאחר עליו, דים ברירה, ושל עובד כוכבים פטור. לגמרי, ולמ"ק אין ברירה ואפילו חלקו כספיקא הן שמדין (שס).

מסורת הש"ס

(א) לעיל קלב, ב) ו'נ"ל (בארשס), ג) לעיל קי. מנחות מד, ד) ונקמן קלג[:], ה) [תוספתא פ"י ה"א], ו) גיטין מז, ז) וינכות ח, ח) ו'נ"ל ארשס, ט) עיין רש"י ורש"א, י) ויקרא כג, יא) אין לו שם אחר כל"ל ר"מ, יב) ונ"י היטב מוס' מנחות מד. ד"ה טלית, יג) [שיך לע"ב],

תורה אור השלם

1. וְהָיָה יְהוָה מִשְׁפַּט הַבְּרִיָּהִים מֵאֵת הַעֵץ מֵאֵת זִבְחֵי הַזֹּבֵחַ אִם שׁוּר אִם שֶׁהָ וְהָן לִכְהֵן וְהָרַע וְהַלְוִיָּהִם וְהַקְּדָשׁ:

דברים יח ג
2. וְלִקְחָתָהּ מִרְאשִׁית כֹּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תֵּבֵא מֵאֶרֶץ אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ וְנָתַן לָךְ וְשִׁמַּת טַבָּטָא וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר יִבְחֹר יי אֱלֹהֶיךָ לְשִׁכְנֵן שְׁמוֹ שָׁם: דברים כו ב
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן יִבְיֹאוּ לָיִךְ לָךְ יִהְיֶה כָּל טְהוֹר בְּבִיתְךָ יֵאבְדּוּ:

במדבר יח יג
4. גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֲרֻבַּע כַּנְפוֹת כִּסִּיִּיךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה בָּהֶן:

דברים כב יב
5. דַּבֵּר אֲלֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְפֵי בְּגָדֵיהֶם לִדְרוֹתָם וְנָתַנוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פִּתִּיל תְּכֵלֶת: במדבר טו לח
6. כִּי תִבְנֶה בֵּית ה'וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגֶּךָ וְלֹא תִשֵּׂים דָּמִים בְּבִיתְךָ כִּי יַפֵּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ:

דברים כב ח
7. וְאִבְלַתְּ לִפְנֵי יי אֱלֹהֶיךָ בַּמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר יִבְחֹר לִשְׁכֹּן שְׁמוֹ שָׁם מַעֲשֶׂה דִגְגָךְ תִּירְשֶׁךָ וְצִצְיֹךָ וּבִבְרַת בְּקֶרֶךָ וְצִנְאָךָ לִמְעַן תִּלְמַד לִירֵאָה אֶת יי אֱלֹהֶיךָ כָּל הַיּוֹמִים: דברים יד כג
8. וְהִבֵּאתָם שָׁמָּה עֲלִיתִיכֶם וּבְחִיתִיכֶם וְאֵת תְּרוֹמַת יִדְכֶם וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבָחֵיכֶם וּבִבְרֹת בְּקֶרֶב רָצֹנְכֶם: דברים יב ו
9. רֹאשִׁית דִּגְגֶךָ תִּירְשֶׁךָ וְצִצְיֹךָ וְרֹאשִׁית גֹּז אֲנֶךָ תִּתֵּן לוֹ:

דברים יח ד
10. וְשִׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא יִשְׁאוּ עָלָיו חֲטָא וּמָתוּ בו כִּי תִחַלְלֵהוּ אֲנִי יי מִקְדָּשָׁם: ויקרא כב ט ואיש כי יאכל קדש בשגגה וְנִסָּף חֲמִישִׁיתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ: ויקרא כב יד

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין

דרך ציאסך. לְבִית אֶתָּה קוֹבַע מִזוּזָה וְכֶשֶׁהוּא נִכְנָס לְבִיתוֹ רִגְלִיהַ דְּמִינָא עֵייל בְּרִישָׁא נִמְלָא שְׁהִימִין בְּכִנְיָסָה הוּא דֶּרֶךְ צִיָּאָה: **מַסְנוֹס**.

הַזֹּרַע וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה: **זוֹבַחִי**. שְׁנִים מִשְׁמַע: **אֲדַרְכָּה נִילָף נִפְיָנָה מַסְרוּמָה**. וְלֹא תַבְעִי קֶרֶף דֶּהֱא קוּלָא וְחֻמְרָא לְחֻמְרָא מִקְשִׁינָן^[1]: הַדִּין

עַס הַטֶּבַח. צִפְרִיקִין דְּלַעִיל וּזְבַחִי

אֹרְכִיסָה דְקֶרֶף הוּא: **אֲרַלְךָ**. אֲשֶׁר

תִּבְיֹא מֵאֲרַלְךָ אֲרַלְךָ מִשְׁמַע מִיעוּטָא

יֵאֲרַכְסָה לֹא מִשְׁמַע מִיעוּטָא כּוּלִי הֵאִי

וְלֹא מִמַּעַטָא חוּלָה לֶאֱרַךְ מִיַּיְיָהּ

דִּמְשַׁמַּע כֹּל מִקּוֹס שִׁישׁ לֶהַס אֲרַךְ אֲכַל

אֲרַךְ מִשְׁמַע הַמִּיּוּחַדָּת לָךְ וְלֹא לַעֲזִידִי

כּוֹכְבִּים: **כִּי יוּפֹל הַנוּפֹל**. כֹּל שֶׁרָאִי

לִיפּוֹל הִימְנוּ וְאִפְּלִיו בְּשׁוֹתָפוֹת: **כְּפִי כְּנַסְיוֹת**. שְׁאִין חֶלֶק לֵאחֹד מֵהֶן בּו

שָׁף לִבְנֵי עֶבֶר הִים הוּא וְעוֹד שְׁאִינוּ

בֵּית דִּירָה: **לִיטְנֹהוּ לִפְנֵי כִלְנִי**. דֹּאמֶר

רַבָּא דְּמוּדִי ר' אֲלַעָאי כָּכֵל הֵי דֶּהֱא

תַּנִּיָּא דְּפִלְגִי ר' אֲלַעָאי בְּצִכּוּרָה וְלֹא

מַרְבִּיז לֶה מִצְקֶרְסָא וְאִנְאָנס: **וְאִמֶּר ר'**

חִינָיָא מַסּוּרָא לִיטְנֹהוּ לִפְנֵי כִלְנִי.

דַּרְכָּא דֶּהֱא תַנִּיָּא דְּפִלְגִי רַבִּי אֲלַעָאי

בַּמַּתְנוֹת וּמִדְּפֹטֶר בַּמַּתְנוֹת עַל כִּרְמָךְ

פֶּטֶר נָמִי בַּתְרוּמָה דִּלִּי ס"ד בַּתְרוּמָה

מַחֲזִיז הִיכִי פֶטֶר בַּמַּתְנוֹת יֵאֵלִיתִינִיהוּ

לְחִיּוּצָא מִתְרוּמָה הוּאִיל וְגַמִּיר גִּזִּירָה

זוּה דַּמְתִּינָה נִמְיָנָה מַסְתַּבְרָא דֶּהֱא

אֲגַמְרוּהּ לְחֻמְרָא אִית לָן לְמִידָן:

יֵאֵל ש"מ בַּתְרוּמָה נָמִי פֶטוּר. דְּדִיִּיק

דִּגְנָךְ וְהִדֵּר יִלְיָף מַתְנוֹת אוֹ מִתְרוּמָה

אוֹ מִרְאשִׁית הַגֹּז בַּנְמִינָה נִמְיָנָה (י):

טַוִּי מַה. כִּיוֵן דִּמַּתְרוּמָה יִלְיָף רַבִּי

אֲלַעָאי לִרְאשִׁית הַגֹּז דֹּאמֶרן לַעִיל

שׁוֹתָפוֹת דְּעוּזֵד כּוֹכְבִּים נִפְקָא לִיה

מַרְבִּישִׁיה דְּקֶרֶף אִי מַה תְּרוּמָה בְּחוּלִי

לֹא אָף רִאשִׁית הַגֹּז בְּחוּלִי לֹא דַבִּפ"ק

דְּקִדּוּשִׁין (דף לו): ק"י ל כֹּל מַזֵּה שְׁאִינָה

תַּלְוִיָּה בְּאֶרֶךְ נוֹהֶגַת בִּין בְּאֶרֶךְ בִּין

בְּחוּלִי דְּלִיף מַעֲנֻדָּת כּוֹכְבִּים שְׁהִיא

חוֹבַת הַגּוֹף וְנוֹהֶגַת כָּכֵל מִקּוֹס אֲכַל

חוֹבַת קֶרֶקַע אִינָה נוֹהֶגַת אֲלֵא בְּאֶרֶךְ:

מַנְהִרְבִּיל. שֶׁס מִקּוֹס: **אִין**. וְהִיא:

וְהַסְנִיָּא. בְּנִיחוּתָא^[2] **סְרוּמָה טוֹבִלָּה**.

אוֹסֶרַת מִשּׁוֹס טַבֵּל דְּכַמְצִיב^[3] אֲשֶׁר יִרְיֵמוּ

בְּעַמִּידִים לִיתְרַס הַכְּמֹז מִדְּכַר בָּאֵלוּ

הֵן הַשְּׁרַפִּין (פְּסִלְדִין דף פג): **אִין לָךְ**

בּו אֲלֵא מִרְאשִׁיּוּ וְאִין. מַשְׁהוּפֶרַס

וְנַעֲשֶׂה רִאשִׁית הוּא שְׁלֹ אֲכַל מַעֲיַקְרָא

יֵאֵל לֹא אֲלֵא שֶׁס אֶחָד דֶּהֱאִי רִאשִׁית

קֶרֶף יִמִּירָא הוּא וְאִרְאשִׁית דְּלַעִיל

סְמִיךְ וְהוֹה לִיה לִמַּכְתָּב וְגוֹ לֹאָךְ:

מִיסָה. זֹר הַאוֹכֵלָה בְּזִמּוּד: **חֻמָּס**.

בְּשׁוּגָג: **רֹאשׁוֹן וְשֵׁנִי**. מַעֲשֶׂר רֹאשׁוֹן

וּמַעֲשֶׂר שֵׁנִי: **אִין לָךְ אֲלֵא רִאשִׁיתוֹ**.

אִין לָךְ נִמְיָנָה אַחֲרָת לַהִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ

מִדְּלֵא כַּחַז וּמִגּוֹ לֹאָךְ ש"מ מַתָּנָה

רִאשׁוֹנָה בְּלָצֵד אֶתָּא רִאשִׁית לֹאֲשִׁמוּעִי:

סְרוּמָה מַחֲדָשׁ עַל הֵישָׁן לֹא. דְּכַמְצִיז הַיּוֹצֵא הַשְּׂדֵה שְׁנָה שְׁנָה (דְּבָרִים יד): **הִיוּ לוֹ שְׁנֵי רַחֲלוֹס גּוּז**. שְׁנָה זוֹ וְהַנִּיחַ: **גּוּז**. שְׁנִיָּה וְהַנִּיחַ עַד שֶׁהָיוּ לוֹ חֲמֵשׁ גִּזִּים אִין מִנְטְרָפוֹת דֹּאגִיזִים שֶׁל חֲמֵשׁ אָלֶן קִפִּיד רַחֲמִנָא וְהֵא לִית לִיה: **הֵא חֲמֵשׁ מִנְטְרָפוֹת**. אִסֵּס הִיוּ לוֹ חֲמֵשׁ אָלֶן הַשְּׁמִים בְּשָׁנָה זוֹ וְשֵׁלֶשׁ בְּשָׁנָה שְׁנִיָּה דֶּהֱשַׁמָּא אִיכָא גִזִּים שֶׁל חֲמֵשׁ אָלֶן מִנְטְרָפוֹת וּאָף עַל גַּב דְּחֲדָשׁ וִישָׁן הוּא: **וְהַסְנִיָּא**. אִידִךְ דֹּאפִּילוֹ חֲמֵשׁ אִין מִנְטְרָפוֹת וְלִרְבֵּנָן מִנְטְרָפוֹת. כֹּל הֵי קוֹשִׁיתָא לִרְבִּי אֲלַעָאי: **הַגְּדֵל בְּחִיּוֹב**. כְּגוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁלָקַח שְׂדֵה מִן הָעוֹזֵד כּוֹכְבִּים כְּדַמְּפֶרַס לִקְמִיָּה: **הַגְּדֵל בְּפֶטוּר**. צִיד עוֹזֵד כּוֹכְבִּים: **בְּחִיּוֹב**. לֵאחֲרַ שְׂבָאוּ צִיד יִשְׂרָאֵל: **בְּסוּרִיא**. אִרְס לֹזֶבֶה שֶׁכֶּבֶשָׁה דוֹד וְלֹא שְׁמִיָּה כְּבוֹשׁ וְלֹא חִלָּה בַּה קְדוּשַׁת הָאֶרֶץ וּקְלָה קְדוּשַׁתָּה וִישׁ קִנִּין לַעֲזוֹד כּוֹכְבִּים לַהִפְקִיעַ מִיד מַעֲשֶׂר לִפְיָךְ אִין יִשְׂרָאֵל חֲזִיז לַעֲשֶׂר אֲלֵא עַל הַתּוֹסַפָּת הַשְּׁנִי שְׁלִישִׁים שְׂגָדְלוּ אֲלֵלוּ טַבֵּל וְחֻלּוּין מַעֲזוּרִין אֲכַל בְּאֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל מַעֲשֶׂר עַל הַכֹּל שְׁאִין קִנִּין לַעֲזוֹד כּוֹכְבִּים בַּה לַהִפְקִיעַ מִן הַמַּעֲשֶׂר [וְגִישׁון מ.]. וְחֻסְכִּים פּוֹטְרִין דְּכִיוֵן שֶׁהִצִּיֵּא שְׁלִישׁ צִיד עוֹזֵד כּוֹכְבִּים כֹּאִילוּ נִגְמָרָה כּוֹלָה בִּידוֹ דְּקִיִּימָא לָן (ר"ה יב: יג). תַּבּוּלָּה בַּתַּר שְׁלִישׁ אֲזֹלָה: **וְכִי תִימָא הֵי נָמִי**. דֶּהֲגֵדֵל צִיד עוֹזֵד כּוֹכְבִּים פֶּטוּר מִרְאשִׁית הַגֹּז אִפְּלִיו בַּה לִיד יִשְׂרָאֵל: **הַלּוּקָה גּוֹ אֲלָנוּ עַל עוֹזֵד כּוֹכְבִּים**.

קוֹדֶס שְׁנִגּוּזָה: **פֶּטוּר מִרְאשִׁים הַגּוֹ**. דִּלְאָךְךְ צַעִינן וְלֹא גִזְיוּמִיךְ וְהִכָּא לֹאֹ אֲלָנוּ דִּישְׂרָאֵל הוּא: **הֵא אֲלָנוּ לַגּוּזוּ**. לָקַח וּקְנָה עֲדָרוֹ שֶׁל עוֹזֵד כּוֹכְבִּים כֶּשֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לַגּוּזוּ הוּאִיל וְהַכֹּל שְׁלֹ וּקְרִינָא בִּיה לֹאָךְ: **חֲזִיב**. וּאָף עַל פִּי שְׂגָדְלוּ הַגִּזִּים אֲכַל עוֹזֵד כּוֹכְבִּים:

קלו.

בִּיתָךְ דֶּרֶךְ בִּיאַתְךָ. תִּימָה אֲמַאי לֹא אֲמַר שׁוֹתָפוֹת דְּעוּזֵד כּוֹכְבִּים כְּדַקְאֲמֶר כָּכֵל הֵי דְּלַעִילָט: **אַרְאָא אֲרַצְךָ צ"צ לַמַּעוּטִי חו"צ**.

אֶע"ג דַּמְזוּהַּ הַתַּלְוִיָּה בְּאֶרֶךְ הִיא מַכֵּל מִקּוֹס אֲכַטְרִיךְ לַמַּעוּטִי מִשּׁוֹס דֹּאחַקֶס לַצֶּסֶר בְּחֻלָּז בְּחַד קֶרֶף. רַשְׁז"ס:

אִי מַה תְּרוּמָה חֲזִיבִין עָלִיָּה מִיתָה

וְחֻמָּשׁ כּוּ'. וְאֶע"ג דְּבִרְאשִׁית

הַגֹּז לֹא שִׁיכָא בִּיה אֲכִילָה וְאִין

בַּתְרוּמָה חֻמָּשׁ אֲלֵא בִּאכִילָה הַנֵּאֵת

רִאשִׁית זֹה הִיא אֲכִילָתָה:

יֵאֵרָא רִאשִׁית הַגֹּז שְׁשִׁירְיָה נִבְרִין.

תִּימָה מִנְלָן דְּצַעִינן שְׁשִׁירְיָה

נִכְרִין אִי מִדְּכַמְצִיז רִאשִׁית בְּרִאשִׁית הַגֹּז

נָמִי כַחֲצִיד רִאשִׁית וְמַה לִּרְיָךְ לְמִילָף

מִתְרוּמָה וִישׁ לִומֶר דֶּהֱא דְצַעִינן

בַּתְרוּמָה שְׁשִׁירָה נִכְרִים מִשּׁוֹס דִּילְפִינן

תְּרוּמָה מַחֲלָה דַחֲלָה נִקְרַאת תְּרוּמָה

וּבַחֲלָה כַחֲצִיד מִרְאשִׁית דִּמְשַׁמַּע וְלֹא

כֹּל רִאשִׁית:

כְּרִבִי
הַטַּבֵּחַ בְּכוּרִים אֶע"ג דְּכַתִּיב² אֲרַצְךָ דִּירָךְ אִין דְּשׁוֹתָפוֹת לֹא יִכְתֹּב רַחֲמִנָא³ בְּכוּרִי כֹל אֲשֶׁר⁴ בְּאֲרַצְךָ אֲלֵא אֲרַצְךָ לְמַה לִּי לַמַּעוּטִי חוּצָה לֵארֶץ צִיצִית

אֶע"ג דְּכַתֹּב רַחֲמִנָא⁴ כְּסוּתְךָ דִּירָךְ אִין דְּשׁוֹתָפוֹת לֹא יִכְתֹּב רַחֲמִנָא⁵ עַל

כַּנְפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדוּרוֹתָם וְאֲלֵא כְּסוּתְךָ לְמַה לִּי לְכַדְרֵב יְהוּדָה⁶ דֹּאמֶר רַב יְהוּדָה

יִמְלִית שְׁאוּלָה פֶּטוּרָה מִן הַצִּיצִית כֹּל שְׁלִישִׁים יוֹם מַעֲקָה אֶע"ג דְּכַתֹּב רַחֲמִנָא

לְגִגְךָ דִּירָךְ אִין דְּשׁוֹתָפוֹת לֹא יִכְתֹּב רַחֲמִנָא⁶ כִּי יוּפֹל הַנוּפֹל מִמֶּנּוּ אֲלֵא

גִּגְךָ לְמַאי אֵתָא⁷ לַמַּעוּטִי בְּחִי כְּנַסְיוֹת וּבְחִי מוֹדְרָשׁוֹת אֲמַר רַב בִּיבִי בַר אֲבִי

לִיתְנֹהוּ לַהֲנִי כִלְלִי דַתְנִיָּא בַּהֲמַת הַשׁוֹתָפִין חֲזִיבַת בְּבִכּוּרָה וּר' אֲלַעָאי פּוֹטְרָה

מֵאִי טַעֲמָא דַּר' אֲלַעָאי דְּכַתִּיב⁷ בְּקֶרֶךְ וְצִנְאָךְ וְהֵא כַתִּיב⁸ בְּקֶרֶכֶם וְצִנְאָכֶם

דְּכוּלָּהוּ יִשְׂרָאֵל אֲמַר רַב חֲנִינָא מִסּוּרָא לִיתְנֹהוּ לַהֲנִי כִלְלִי דַתְנִיָּא בַּהֲמַת

הַשׁוֹתָפִין חֲזִיבַת בַּמַּתְנוֹת וּר' אֲלַעָאי פּוֹטֵר מֵאִי טַעֲמָא יִלְיָף נַתִּינָה נַתִּינָה

מִרְאשִׁית הַגֹּז מַה לַּהֲלֵךְ דְּשׁוֹתָפוֹת לֹא אָף כֹּאן דְּשׁוֹתָפוֹת לֹא וְאִי ס"ד בַּתְרוּמָה

מסורת הש"ס

[illegible]

גליון הש"ס

גמ' אלא מעתה נוצה בו.
 עי' שצט דף כז ע"א תוס'
 ד"ה ונולה: שם ולא לקמ
 קיטוף. עי' צורות דף כה
 ע"א תוס' ד"ה ואר"ל:

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה והאמר מר
זכו' דגלו דעתייהו כז"ל
ותיצת מאי נמחק:

הגהות מהר"ב

לְשֵׁרָה וְכו' דִּבְגִּדֵי שֵׂרָה.
מֵלֶט שֵׂרָה נִמְחָק. וְנִ"צ שֵׂרָה
וְעֵי' בְּחֵי"ט וּבִמְלֵ"ל פִּי"ד
מֵהֶלְכוֹת כְּלֵי מִקְדָּשׁ דִּין ד' וְדו"ק:

מוסף רצ"י

אלא תעבוד ולא תגור.
 ויחי מוסף על ענין ראשון
 שיהיה זה משה
 לעמוד (כה).
 ולבשרת. תמר ראשית ה'ג'
 כז צמר י' כז צמר י'
 שצריך לעמוד לשרת
 ומגזו כבשי (קלח).
 אלמא נת חיימוס
 פאה (בבכורות יז).
 פאה אחז
 ממוכל וצורק
 שזרע בין שורד
 מפקס להו (נדה ג).

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין

קלז.

עין משפט
נר מצוה

לב א מ״י פ״י מהל' ד
 זכור׳ם הל' ד סמג
 עשן מג טו״ש״ע י״ד ס״
 שלג סעיף ז:
לג ב מ״י שס טו״ש״ע
 שס:
לד ג מ״י פ״ד מהל' ד
 מתנות עניים הל' ז:
לה ד מ״י פ״ג שס הלכה
 י:

תורה אור השלם

- [illegible]

שיטה מקובצת

א לעמוד לשרת דבר
הראוי לשירות. נ"ב ע'
תוס' בכורות דף יז ע"א:
ב ושוטף את הרחלים.
נ"ב ע' תוס' בכורות דף
כד ע"ב:

מה"מ. פירוש דראשית הבג אינו נוהג אלא ברחלים ולא בעזים
דעזים נמי אקרוי נאן דכתיב (בראשית ט) לך נא אל
האנא וקח לי משם שני גדיי עזים:
אתיא גיזה גיזה. אע"ג דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן
גילוי מילתא בעלמא הוא דגז
דכעיס הוא ואין לו דבר חדש וקצת
משמע דגזרה שיהיה הוא ממפרץ
בסמוך אלא גיזה גיזה למאי אשתא
מ"מ אינו דבר חדש:

וְיִירָא גֵיחָה גֵיחָה מִבְּבוֹר. וְהָיָה
וְהָיָה מִזֵּינָן לְמִיחָה מִבְּבוֹר
לְפָנֵינוּ שׁוֹר הָאֵל כֹּחַ כְּחַד וְיָלֵךְ דְּהוּא
אֲמִינָה לְדָלָן לֹא דוּקָא כִּי הָיָה לְדָלָן
תַּחַס בְּבוֹר לֹאכֵן לֹא דוּקָא:
עוֹבֵךְ מִנֵּי ת"ס לְקַבּוֹר תּוֹלֵשׁ מִנֵּי
תַּלְמוֹד דְּמִוֵּר בְּקוֹרְדֵּךְ.
וְהָיָה מִשׁוֹר קְרָאֵי מִשׁוֹר עוֹבֵךְ
הוּא קָטָה אֲרוּחָה טַפִּי מְמוּלָּשׁ:
עז

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע בֶּן לֵוִי ^אלְעֶמְדָּה לְשֵׁרֶת
שֶׁעַן בֶּן לֵוִי ^בלְעֶמְדָּה לְשֵׁרֶת
תֵּלֵךְ אִתָּהּ גִּיזָה גִּיזָה לְמֵאִי אֶתֵּךְ
עֲצֵל ^גכְּבָשִׁים שְׂצֻמָּן קֶשֶׁה
מִמֶּנּוּ תֵּן חֵדָּא גִּזּוּ אֶת הָעִזִּים
וְהָיָה הָעִזִּים פְּטוּר ^דוְשׁוּטָף אֶת
דְּתֵנִיָּא ^הלְקַט קִצִּיר ^ווְלֹא
חֶמֶת קִצִּיר ר' יוֹסִי הֵיִינוּ ת"ק
לְקַט אֵלָּא הֵבַּא מִחֶמֶת קִצִּיר
יוֹסִי בְּמִידֵי דְּאֹרְחֵיהּ דְּתֵנִיָּא
נִינִן ת"ל ^זלְקַצֹּר תוֹלֵשׁ מִנֵּי
נִינִן נְמִי תֵּנִיָּא ^חמִלְכּוֹנוֹת בְּצֵלִים
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים ^טמֵאֲחַת עַל
נְמִי אִיקְרוּ צֶאֱן אֵלָּא לְב"י
ב' מִצּוֹת רִאשִׁית הִגּוּ וּמִתְּנוֹת
בֵּא וּלְמַעַמֶּיךָ מִתְּנוֹת חֵדָּא מִי
שׁוֹת אֶת בְּעֻלֵּיהֶן וְאוֹמְרוֹת לוֹ
יְסִי אוֹמֵר מִשּׁוֹם אֲבִי אַרְבַּע
רְבִי ^יאֲלֵמְלֵא דְּבִרְהוֹן דְּבִרְי
עֵין וְכֹל שְׁכֵן שְׁדִּבְרֵיהֶם דְּבִרְי
אֵין הִכְרַעָה שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת
אֲמַר

בַּקְדֻּוּשָׁה וּמִכִּירָה וְהֵנָּה נִפְיִשִׁין פְּשׁוּט מִפְּשׁוּט
עֵדִיף לִיה: רֵאשִׁית הֵנּוּ אֵינוּ נוֹהֵג אֱלָא
בְּרַחֲלִים: מִנָּא הֵי מִלִּי אִמְר רַב חֲסֵדָא
אֲתֵי גִזְה גִּזְה כְּתִיב הֵכָא ¹רֵאשִׁית גּו
צִאנְךָ תִּתֵּן לוֹ וְכְתִיב הֵתָם ²וּמִגּוּ כְּבִשִׁי
וְתַחֲמָם מִה לְהֵלֵךְ כְּבִשִׁים אִף כָּאֵן כְּבִשִׁים
נִיֵּלְךָ גִּזְה גִּזְה מִבְּכוֹר ³דְּתֵנִי ⁴לֹא תַעֲבֹד
בְּבִכּוֹר שׁוֹרְךָ וְלֹא תִגּוּז בְּכוֹר צִאנְךָ אֵין לִי
אֱלָא שׁוֹר בַּעֲבֹדָה וְצִאֵן בְּגִזְה מִנִּין לִיתֵּן
הָאִמּוֹר שֶׁל זֶה בֹּזֵה וְאֵת הָאִמּוֹר שֶׁל זֶה
בֹּזֵה ת"ל לֹא תַעֲבֹד וְלֹא תִגּוּז אִמְר קֵרָא
תִּתֵּן לוֹ וְלֹא לִשְׁקוֹ * אֱלָא מַעֲתָה נֹצֵחַ שֶׁל

עלם ליהודים בעת גירוי וליכא מאן שמעיה
'יוסי' במדי דאורחיה אלא *כדאמר ר'
דבר הראוי לשירות הכא נמי דבר הראוי לש'
לכדתנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי ר' יו'
שפוטריס מראשית הגז שנאמר ומגו כבשי יו'
הגזות *שופטן את הרחלים פטור ותניא אידך *הגזות
הרחלים חייב לא קשיא הא רבנן והא ר'
לקט קיטוף ר' יוסי אומר אין לקט אלא הבא
בכולה ר' יוסי היא והכי קתני שר' יוסי אומר
א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי מודה
ר' יוסי אומר קציר אין לי אלא קציר עוקק
ת"ל *בקוצרך אמר ליה רבינא לרב אשי אף
הקציר ר' יוסי אומר פאה מכל אחד וא'
הכל וכמה הוא מרובה: בשלמא לב"ש ת'
מ"ט אמר רב כהנא אמר קרא *עשויות שעויות
אימא בכורה ומתנות בכורה חדא מי לא מו'
לא מיחייבא אלא אמר רב אשי עשויות שמ'
קום עשה מצוה תניא דבי רבי ישמעאל בר'
שנאמר *וארבע צאן תחת השה תניא אט'
תורה ודברי בריבי קבלה אנן דברי בריבי ש'
קבלה ודברי בריבי דברי תורה *והאמר מ'

וְהִזְכֵּר נִתְּלָם מֵהֶם: **פְּעוּר**. דִּלְלוּ גַז הוּא: **וְהֵא**. לִדְּיוֹ שְׂבִיל קִמְמוֹ אֵין הַנוֹשֵׁר לִקְטֹם לְשִׁנָּה דְּקִרְאָ דְּיִיקָא **יִיקָא**. קָנִי אֲרֻכָּם [יִיקָא יֵין]: **עוֹקֵר**. עִם הַשְּׂרָשִׁים כְּגוֹן וּמִיּוֹה עַל כְּרֻךְ הַנִּי קִרְאִי דְרִישׁ לְהוֹ ר' יוֹסִי מִדְּאִמָּא **אֵין נָמִי תִּינוּא**. בְּהִידָא דְּמוֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּרִיקָא דְּלוֹחַ שְׂדֵי מַלְכָּן מַלְכָּן בְּפִסְקָא לְפִלָּה דִּידֵיהּ דִּירָק קִינֵי דְּאִינוּ בְּמִינֵיהּ לְקוֹים וְאִמְרִינָן בְּזִמְנוֹן שְׁנָהוּ (פְּסָחִים דָּף י"ז): מִכְּנִישֵׁי מְלָכִים חִיבִין בְּפִלָּה וְעַ"ג דְּאִינוּ קוֹרְנָן בְּמַגֵּל אֲלֻמָּא מִן אֲתָה יִכּוֹל לְהוֹרְצָאן מִכֻּלל חִיּוֹב: **חֲמֵשׁ אֵלָן עֲשׂוּיֹם**. לִישׁ דְּלָא הוּא חֲמֵשׁ לֹא הוּא נִבְגִי בְּזֹר אֵלָל חֲדָא מִתְּנֻתָּה לְחַמְשָׁה הֵגֶז הוּא דִּתְלָא: וְלִיעֲשֹׂמִין מִתְּנֻתָּה נָמִי **חֲדָא מִן לֹא** מִלְּמִימֵר דְּהֵאִי עֲשׂוּיֹת הֵכִי מִדְּרִישׁ וְהֵא לִיכָא לְמִימֵר עַל הֵכִי דְרִישׁ: **עֲשׂוּיֹת שְׁמַעְשׂוֹת אֵם בְּעִלְיוֹן**. לְמַנְהוּ חֲדָא אֵלָן דְּמִשְׁמַע מִרְבּוּהָ דְּאִילוּ בְּכֹרֵה דְּכַמִּיב (בְּמִדְבָּר דִּי יוֹסִי) **דְּבִרִי בְּרִינֵי**. הֵאִיהּ גְּדוֹל דְּזוֹרוֹ דְּקִימְמָא לָקִי דְּרִישׁ **וְאֵין** שֶׁכֶּתִית בְּרִינֵי וְלֹא שְׁמִים כִּבְשׁ: מוֹרֹת מִשָּׁה קְרִיבֵי מוֹר כֻּלָּ נְצוּחָה וְנְצוּחָה לְפִי זֹרֻךְ הַשָּׁעָה וְהַדּוֹר וְהַמַּעֲשֶׂה: **וְאֵין** שְׁלִישִׁית אִפְּלִינֹא אֲמַנְעִית הִיא בְּיִינֵיהּ אֵין זֶה הַכְּרַע כְּגוֹן עֲשֶׂה יִזְלוֹךְ אֲ"ר יִשְׁמַעְלָא בְּר' יוֹסִי אֵין אֲכֻרְעִי בְּשַׁדָּה תַּשְׁכַּח הַכּוֹן הִיאָא דְּקוֹלִי מִטְּלָלוּת דְּבִמָּה מְדַלִּיקִין (שְׁמַע דָּף ע"ב): **וְאֵין** שֶׁלֹּא מִן הַמּוֹכֵן טַהוֹר ר"ע אוֹמֵר מִן הַמּוֹכֵן טַמָּא שֶׁלֹּא מִן הַכּוֹן כִּי"ג קְרִי הַכְּרַעִה הִיאָא דְּגִלְגוֹ (א) מֵאִי דַעֲמִיתִיב דְּשִׁירָא וְרַעֲשָׁה שְׁחֲרָעִי בְּזִמְנוֹן כְּר' אֲלִיעֲזֹר וְאִינוּרָא שְׁנִים מִטְּמָאִים צִיבִין אֲבִי צִדִּית דָּלָא גִלוּ דַעֲמִיתִיב בְּשׁ"ו"ה דְּנִבְּוִי שִׁירָא חִילִי בִּי בְּצִית בִּין בְּשַׁדָּה תַּשְׁכַּח יִזְלוֹךְ וְכֵא שְׁלִישִׁי וְחֻלְקִין בִּין שְׁנִים חוֹלְקִין וְכֵא שְׁלִישִׁי וּמְכֻרְעִי הַמִּשְׁקָל כֹּאחַד מֵהֶן

[illegible]

ומתקירה: צבור יכול הן למכור וכן
 אצל מעשר אינו נמכר דתני
 (בבבב) (דף נב.) "ו"ו נמכר
 [במעשר] נמכר לא יגאל ואינו נמכר
 לו ולא יחזק אלא אם כן הול של
 והנך נפישין. והנך דבכור
 וליקף מיניה: וניקף גיזה
 דאפילו צשור אקרי גיזה
מכבור: מה גיזה דהס אפילו דשור
 הכא מני אפילו דשור: לו. למכור ולא
 וגיס שורו איך ראייה אלא
 להכי קרי ליה נזיל שאין דרך
 אלא לחולש כנזיל של עוף:
 דהא ראי לחדס לבגדים
צעינן גיזה: והא תליסה הוא:

מאן שמעט ליה דך פטרה. דדריש
לישנא דקרא דכתיב גז: רבי יוסי.
דאמר לקמן לקט קצירך ולא לקט
קצירי: פא. אמרינן לקמן: מודה ר' **יוסי**
במדי דאורחיה, וכיון דאורחא
דעושים בתלמיא כגזיה דמו: אלא.
גז דאינו אלא ברחלים: כדר' יהושע
בן לוי. לקמן בפרקין דכתיב גז וגו'
ווסמין ליה כי צו בחר וגו': לעמוד
לשפוט דבר הראוי לשירות. בתלמיא
דבגדי א' שרד והתם זמר בעינן
ורואן זמר אלא של רחלים: שזמין
קקשה. כגון שהיו מוסיים מוזא אלא
בכתיב: יסחמם. לא מייקריא גז אלא
דכר חמוס: בהווז אף העוים פטור.
כדאמרינן אין גז אלא של רחלים דבר

ההרחו לשירות: שונוף. במים צברה
ללישנא דקרא: ונא לקט קיטוף. הקיט
פולין: רבי יוסי לא גרסין צורה אחת
מחבר ומוקי להו במידה דאורחיה:
פאה אחת ונא ונא. ונא המלכות
(פאה פ"א מ"ד) כל שהוא אוכל ונשמר
מכניסן לקיום. קמני מיהא לרבי יוס
אשכחן תרמי דאיקרו נמי זאן הילכ
שמי מצות ראשית הגז ומתנות דכל
על כרחך כי תתלא רחמנא בחמשה
איכא שמי מצות צבורה ומתנות ולי
עשויות מצות הוו: אלא אלא רבי
והיינו על כרחך ראשית הגז דמכר
ואם ש' (דברים יח): תניא אי"ר גרס
קס"ז מפני שהוא מכריע ביניהם לל
לא קרי אלא קבלה שקבלו מרוח ה
כשהאומר כך זה האומר כך זה האומר
צ"ש אומר תשפך הכל וצ"ה אומר
הכרעה שלישית מכרעת והיכי הוה ה
המוכן טמא ר' יהושע אומר בין מן המ
מואל שנים חולקים ואחד מוכרע כו'
פלגין ואם ר' ונמן חולק צברה
כר' יהושע והו שנים מטהרים בשאני
בין צבית בין צדה משפך הכל וצ"ה
דעת שלישית דהכרע לשון כף מאזני

א"ר